

<Titel>Module 4: DUTO-proces Registreren

<inleiding> Het DUTO-proces registreren omvat de activiteiten die nodig zijn voor het vastleggen van overheidsinformatie in een informatiesysteem zodra deze is ontvangen, ontstaan of gewijzigd.

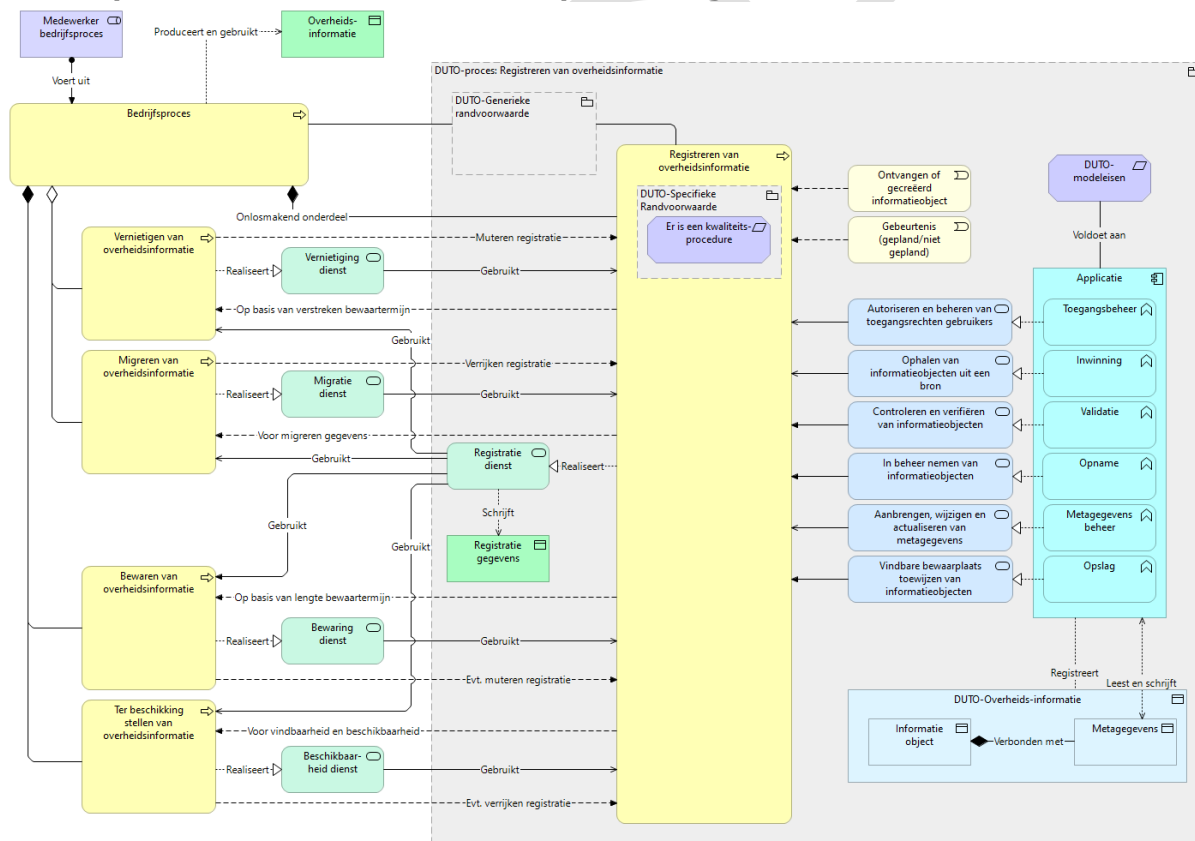
<Kop> Procesbeschrijving

Het DUTO-proces registreren gaat vooraf aan alle overige DUTO-processen. Informatieobjecten moeten geregistreerd zijn om bewaard, vernietigd, gemigreerd of ter beschikking gesteld te worden. Het DUTO-proces registreren bepaalt waar overheidsinformatie zich bevindt. Dat is van belang voor de inrichting van alle andere DUTO-processen.

Een goede inrichting (zowel organisatorisch als functioneel) van het proces van registreren legt de basis voor de juiste uitvoering van overige DUTO-processen en zorgt voor maatregelen die overheidsinformatie vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar, betrouwbaar, en toekomstbestendig maken. Ook bedrijfsprocessen kunnen hierdoor efficiënter en transparanter worden, en daarmee de meerwaarde voor de samenleving vergroten.

De inrichting van het DUTO-proces Registreren en de samenhang van dit proces met andere DUTO-processen wordt visueel weergegeven in plaat 4.1.

<Uitklapmenu> Plaat 4.1: Het DUTO-proces Registreren

<Pagina> Functies

Registreren wordt gerealiseerd door zes DUTO-functies die hieronder nader worden toegelicht in de context van dit DUTO-proces. De volgorde die hierbij wordt aangehouden, is niet dwingend.

<Uitklapmenu> Toegangsbeheer

Het bepalen van de rechten van gebruikers of gebruikersgroepen om de activiteiten die nodig zijn voor het vastleggen van overheidsinformatie uit te kunnen voeren. Het actueel beheer van toegangsrechten is ook een generieke randvoorwaarde (>> [link](#)).

<Uitklapmenu> Inwinning

Hierbij gaat het om het ophalen van informatieobjecten en metagegevens uit andere applicaties, bijvoorbeeld door middel van een API. Denk hierbij bijvoorbeeld aan [ketensamenwerking](#). In dit geval gaat het niet om ontvangst van nieuwe informatieobjecten, maar om het ophalen van reeds bestaande maar elders geregistreerde informatieobjecten en metagegevens. Deze worden via inwinning als nieuwe informatieobjecten in beheer genomen.

<Uitklapmenu> Validatie

Door informatieobjecten en de bijbehorende metagegevens op volledigheid en juistheid te controleren, kan vastgesteld worden dat deze betrouwbaar zijn. Dat kan bijvoorbeeld door de integriteit van een bestand te controleren aan de hand van [checksums](#) of het analyseren van logbestanden op ongewenste mutaties.

<Uitklapmenu> Opname

Bij creatie van een informatieobject (dat kan gaan om ontvangst van buitenaf of om het intern genereren van een nieuw informatieobject) wordt het toegevoegd aan een beheerde omgeving. Door deze handeling kan een informatieobject opgenomen worden in een bedrijfsproces. Denk bijvoorbeeld aan het in behandeling nemen van een aanvraag of aan het (samen) werken aan een interne memo.

<Uitklapmenu> Metagegevensbeheer

Metagegevens geven context aan het informatieobject en zijn nodig voor de verdere verwerking en/of afhandeling. Op basis van het [metagegevensschema](#) (> link naar RVW12) wordt bepaald welke metagegevens moeten worden vastgelegd. Het classificatieschema (> link naar RVW11) bepaalt de ordening van de informatieobjecten. Het gaat ook om het aanbrengen van koppelingen met andere informatieobjecten en wijzigingen die binnen de registratie zijn aangebracht. Bij sommige informatieobjecten zijn bij creatie alle metagegevens bekend. In andere gevallen is er nog verrijking nodig. Dit kan handmatig maar ook met behulp van algoritmen.

<Uitklapmenu> Opslag

Na creatie moet bepaald worden waar een informatieobject te vinden is. Dit is nodig om toegang te bieden tot het informatieobject of om er naar te kunnen verwijzen. Zowel voor medewerkers als voor geautomatiseerde processen. De opslaglocatie wordt vaak vooraf door een systeem of proces bepaald, en niet door de gebruiker. De opslaglocatie wordt vastgelegd in een (architectuur)overzicht. (>> [link naar RVW08](#))

<Pagina> Overwegingen bij implementatie

Bij het toepassen van randvoorwaarden en modeleisen voor het DUTO-proces Registreren kiezen organisaties een passend **<link naar generieke module> niveau van maatregelen</link>**. Deze keuze is gebaseerd op een organisatie-specifieke risicoanalyse en verschilt per toepassing. Verder kan het gekozen **<link naar generieke module>implementatiepatroon</link>** een rol spelen bij het vormgeven van dit DUTO-proces.

<Kop> Randvoorwaarden

De generieke randvoorwaarden (>> [link](#)) zijn van toepassing op het proces. Daarnaast is er de volgende aanvullende of specifieke randvoorwaarde:

- Er is een procedure die de kwaliteit van het registratieproces (o.a. het vormgeven van de functie validatie) borgt.

<Pagina> Modeleisen

Om de DUTO-functies in te richten die het DUTO-proces registreren ondersteunen, is het nodig om onderstaande modeleisen te implementeren. Houd daarbij rekening met de prioritering op basis van de MoSCoW-methodiek (Must have, Should have, Could have, Won't have) die is toegekend in de kolom "MoSCoW". Deze weging is bedoeld ter referentie. Zie de <link>gebruiksaanwijzing bij het ontwerpstelsel voor meer informatie over de toepassing van de MoSCoW-prioritering. De modeleisen kunnen van toepassing zijn op een specifieke vakapplicatie, op een generieke DUTO-applicatie die DUTO-functionaliteit levert, of op een voorziening waarmee een aanbieder DUTO-processen uitvoert. Dat is afhankelijk van het gekozen <link> implementatiepatroon.

#	Eis	Functie	MoSCoW	Bronvermelding
R01	Het moet mogelijk zijn om informatieobjecten en bijbehorende metagegevens rechtstreeks vanuit een interne of externe applicatie en/of voorziening in grote hoeveelheden tegelijk of individueel in te winnen.	Inwinning	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.1.4
R02	Het moet mogelijk zijn om op elk aggregatieniveau een uniek identificatiekenmerk toe te wijzen aan informatieobjecten. Het kenmerk is uniek binnen de bijbehorende bron.	Metagegevens-beheer	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.2.2; NEN-ISO 15489-1:2016, 9.3; MDTO-identificatiekenmerk
R03	Het moet mogelijk zijn om vooraf te configureren welke metagegevens-elementen bij een informatieobject worden vastgelegd.	Metagegevens-beheer	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.2.3
R04	Het moet mogelijk zijn om bij creatie of opname van een informatieobject met behulp van metagegevens (conditionele) bewaartermijnen toe te kennen conform de vigerende selectielijst.	Metagegevens-beheer	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.2.1.1
R05	Het moet mogelijk zijn om de inhoud van metagegevens op een geautoriseerde manier en volgens vastgesteld beleid te wijzigen.	Metagegevens-beheer	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.3.1.1

#	Eis	Functie	MoSCoW	Bronvermelding
R06	Het moet mogelijk zijn, indien er van digitale handtekeningen gebruik gemaakt wordt, om de metagegevens die het gebruik van een digitale handtekening registreren (datum, tijd en validatie) te documenteren en blijvend bij het informatieobject op te slaan.	Metagegevens-beheer	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.3.1.5
R07	Het moet mogelijk zijn om de metagegevens vast te leggen overeenkomstig één of meerdere vooraf vastgestelde metagegevensschema's.	Metagegevens-beheer	M	Archiefregeling art. 17; NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.2.1; NEN-ISO 15489-1:2016, 9.3
R08	Het moet mogelijk zijn om bepaalde metagegevens handmatig in te voeren.	Metagegevens-beheer	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.2.4
R09	Het moet mogelijk zijn om toegangs-, gebruiks- en beveiligingsmetagegevens te creëren en te onderhouden die beveiligde registraties van gebeurtenissen genereren voor informatieobjecten op elk aggregatieniveau. Daarmee kun je de toegang tot en het gebruik van informatieobjecten bijhouden (<i>logging</i>) en documenteren.	Metagegevens-beheer	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.4.2.3; NEN-ISO 16175-1:2020, R.3.1.4
R10	Het moet mogelijk zijn om informatieobjecten en bijbehorende metagegevens op te nemen.	Opname	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.1.1
R11	Het moet mogelijk zijn om het opnemen van informatieobjecten in gangbare, open bestandsformaten en/of oorspronkelijke bestandsformaten te ondersteunen.	Opname	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.1.5
R12	Het moet mogelijk zijn om informatieobjecten en bijbehorende metagegevens op te slaan.	Opslag	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.3.2.1

#	Eis	Functie	MoSCoW	Bronvermelding
R13	Het moet mogelijk zijn om op verschillende aggregatieniveaus [naar behoefte organisatie/proces] van informatieobjecten toegangsrechten toe te kennen.	Toegangsbeheer	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.4.2.1; NEN-ISO 16175-1:2020, 4.2.2; BIO Thema-uitwerking Toegangsbeveiliging (cip-overheid.nl) ;
R14	Het moet mogelijk zijn om de waarden van metagegevens en informatieobjecten te valideren aan de hand van vooraf vastgestelde schema's en/of syntactische standaarden.	Validatie	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.2.5
R15	Het moet mogelijk zijn om de integriteit van informatieobjecten en de bijbehorende metagegevens te valideren aan de hand van aanvullende criteria zoals checksums of elektronische handtekening met name bij inwinning en opname.	Validatie	M	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.1.4; BIO Thema-uitwerking Toegangsbeveiliging (cip-overheid.nl)
R16	Het is mogelijk om gangbare formaten (of combinaties daarvan) voor elementen of eigenschappen van metagegevens (zoals XML) vast te leggen.	Metagegevensbeheer	S	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.2.6
R17	Het is mogelijk om de informatieobjecten te verrijken of aan te passen met additionele metagegevens op een geautoriseerde manier en volgens vastgesteld beleid.	Metagegevensbeheer	S	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.2.8
R18	Het is mogelijk om workflowgegevens (bijvoorbeeld resultaatgegevens zoals goedkeuring) die verband houden met informatieobjecten op te nemen en te relateren aan de desbetreffende informatieobjecten.	Metagegevensbeheer	S	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.2.7

#	Eis	Functie	MoSCoW	Bronvermelding
R19	Het is mogelijk om informatieobjecten en bijbehorende metagegevens zowel in bulk als individueel op te nemen, waarbij de integriteit van de inhoud en structuur van informatieobjecten kan worden gegarandeerd.	Opname	S	NEN-ISO 16175-1:2020, R.1.1.4

CONCEPT